

11

1773, 8.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
DE

CAVSA QVARTAE FALCIDIAE
IN LEGATO LIBERATIONIS

P. 295

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITERAR. DVISBVRGENS.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XV. MAIL. ANNO MDCCCLXXIII

DEFENDET

CHRISTIANVS DAVID ELIAS BRÜGER

ROTHENSTEIN - VINARIENS.

LIPSIAE

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

QUESTIO
IURIS CONTROVERSI
DE

CAUSA QUARTAE FACULTATIS
IN LEGATO LIBERATIONIS

QUAM
ILLUSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREYNING

PROFESS. PUBLIC. ORDINAR. IUR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITTEAR. HANNOVERENS.

1760

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XV. MAII ANNO MDCCCLXIIII

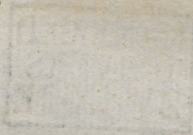
DEFINDET

CHRISTIANVS DAVID ELIAS BRÜGGER

NOTARIVS HANNOVERENSIS

LITISIAE

EX OFFICINA LANGENBERGII

DE
CAUSA QVARTAE FALCIDIAE
IN
LEGATO LIBERATIONIS

§. I.

Si cui de rebus suaque pecunia libera testandi facultas competit, dubium non est, quin vtiliter quoque creditor legare possit suo debitori, quid eidem debitor debet. Est itaque *legatum liberationis* remissio debiti per vltimam voluntatem declarata. Sed cum vltima voluntate interueniente fiat, vim atque effectum capit a morte testatoris. Hocce legatum vero, sicuti variis formulis relinquebatur, ita maxime duplex videtur, huius legati esse modus. Aut enim quantitas in legato liberationis exprimitur, veluti *CENTVM QVÆ MIHI TITIVS DEBET, EIDEM DO, LEGO*; aut nulla quantitas exprimitur, vtpote, si testator in testamento dixerit, *QVIDQVID MIHI TITIVS DEBET, EIDEM DO, LEGO*. Vtrumque legatum

gatum vtile fore, si vel centum, vel aliud quantum Titius debeat, nihil nos dubitare sinit. Probat **VLP**IANVS in *L. 3. π. de liberat. legat.* Ait: *Liberationem debitori posse legari, iam certum est. et POMPONIYS in *L. 8. pr. π. eod.* qui scribit: *Nonsolum nostrum debitorem, sed et heredis et cuiuslibet alterius, vt liberetur, legare possumus.**

§. II.

Sed altera causa ambiguitatibus subiecta esse videtur, videlicet, si testator liberationem alicui legauerit, qui debitor non erat. Et videndum, an hoc legatum vtile esse possit. Si nulla quantitas debiti remissa expressa, atque legatarius, cui debitum remissum est, nihil debeat, certum est, inutile fore legatum. Hoc expresse consequimur ex *L. 75. §. 1. π. de Legat. I.* Ait: **VLP**IANVS: *Si mihi, quod Titius debet, fuerit legatum, neque Titius debeat: sciendum est, nullum esse legatum, et quidem, si quantitas non sit adiecta, euidenti ratione nihil debebitur, QVIA NON APPARET, QVANTVM LEGATVM SIT.* Licet quidem *Vlpianus* loquatur de legato nominis, ratio tamen, quam euidenter **I**Ctus dicit, *quia non apparet, quantum legatum sit,* omnino ad illud liberationis legatum commode applicari potest. Qui enim nihil debet, ei nihil remitti potest, neque cui non debitum sine quantitate expressa remissum erat, quidquam petere poterit, quia non apparet, quantum voluerit testator, vt remissum sit, et quantum legatum esse velit.

§. III.

At, si testator liberationem cuidam legauerit ab indebito expressa tamen quantitate, an hoc vtile sit legatum quaeritur? Et puto, vtile esse hoc legatum, non quidem, vt liberationis, quippe legatarius nihil debebat, sed vt legatum sub falsa demonstratione. Idoneus testis est **P**AULVS in *L. 25. π. de liberat.*

liberat. legat. Ait: Quid si nihil debeat: poterit dici, quasi falsa demonstratione adiecta, etiam peti, quod comprehensum est, posse. Neque ab hac sententia alienus est VLPIANVS in L. 5. §. 1. in f. 7. de legat. I. in verbis: Nam et si quid ego Titio debeo, ei legauero, quantitate non adiecta: constat, nullum esse legatum: Cum si decem, quae Titio debeo, legauero: NEC QVICQVAM TITIO DEBEAM: falsa demonstratio non perimit legatum, ut in legato dotis Iulianus respondit.

§. IV.

Sed videtur PAVLVS *cit. leg.* nimium subtiliter ex formula legandi dissentire distinguendo. Pergit enim: Sed poterit hoc dici, Si ita legauit, CENTVM AVREOS, QVOS MIHI DEBET: vel STICHVM, QVEM DEBET, HERES MEVS DAMNAS ESTO NON PETERE. Quod si sic dixit: HERES MEVS CENTVM AVREOS QVOS MIHI TITIVS DEBET, DAMNAS ESTO EI DARE: etiam illud temptari poterit, ut petere possit, quasi falsa demonstratione adiecta: quod mihi nequaquam placet. Si ergo per formulam damnationis legauerit testator, ut heres scilicet indebitum legatario det, Paulus, si ex falsa demonstratione Titius legatum petere velit, quidem ex opinione communi petere posse statuit, sed hanc communem opinionem sibi haud placere, ob rationem: Cum DANDI verbum ad debitum referre se testator existimauerit. Videtur improbare ICTUS ideo hoc legatum, quasi formula illa minus congrua sit liberationis legato, quippe in quo heres non dat, sed potius non petit. Et in hoc rectius dissentit Paulus: at, si ad intentionem testatoris respicimus, maxime cum formularum verborumque accurata et subtilis applicatio negligi postea coeperit, Vlpiani sententia, qui eam distinctionem haud respicere videtur, applicabilior videtur et BERGERVS in *Oecon. Iur. Lib. II. Tit. IV. th. XXV. not. 3.* Vlpiani

A 3 ni

ni sententiam veriolem pronunciat vel ex Glossae, vel ex autoritate maioris numeri Doctorum.

§. V.

Sed nec *VLP IANVS. cit Leg. 75.* absque omni distinctione indebiti legatum vtile pronunciat. Nam. §. 2. expresse ait: *Decem, quae Titius mihi debet, lego: sine dubio nihil erit in legato: nam inter falsam demonstrationem et falsam conditionem seu causam multum interest.* Sed hanc distinctionem non vrgemus, dixit in eam rem satis, quem adduxit *Bergerus, BEYERVS* *diff. de legato liberationis ab indebito.* Satis erit obseruasse, cum omnis formularum verborumque cultus solennium in legatis pariter ac in aliis causis sublatus, in vltimis voluntatibus nos respicere ad intentionem testatoris, vt licet nihil debeat legatarius, legatum recte petat, nisi qualitas indebiti ita sit comparata, vt eius petitio, cum iam satisfactum sit alio modo, vt exinde indebitum factum sit, seu lateat in errore iuris, iniusta sit, quod ostendit species illa apud *Bergerum*, de dotis illatae quantitate vni filio a vidua principe praelegata, quae dotalitium, quod omnem absorbet dotem, acceperat, vt ergo ne dos ex iure, quod in ea causa obseruatur, cogitari quidem possit. Erat ergo indebitum legatum, sed ex iuris errore. Scire enim poterat testatrix, sibi amplius dotem esse non posse.

§. VI.

Veniamus iam ad thema controuersum. Debebat *Titius* *Caio CCCC Vallenses*, ante mortem *Caius* testamentum condidit et *Sempronio* herede scripto, inter alia legata in testamento relicta *Titio* liberationem debiti legat. Mortuo *Caio* atque a *Sempronio* adita hereditate inuentario confecto et aere alieno

no

no soluto, apparebat, heredi Sempronio haud integram esse Falcidiam. Querebatur: an Falcidiae quarta etiam e legato liberationis deduci possit?

§. VII

Possit quidem probabilis ratio inde peti, quominus legatum liberationis in computanda quarta legitima connumeraretur, quod testator, cum remitteret debitum, nollet esse inter bona: Falcidia vero deduceretur ab hereditate seu bonis testatoris, quae titulo hereditatis ad heredem veniunt, ut ex his quartam saluam haberet partem. Sed hoc non obstante, adfunt legum auctoritates, ex quibus liquido probari potest, neque legatum liberationis immune esse a deductione falcidiae. Prouoco ad auctoritatem PAVLI in L. 22. §. 3. π. ad Leg. Falcid. Scribit: *Si debitori liberatio legata sit, quamvis soluendo non sit; totum legatum computetur: licet nomen hoc non augeat hereditatem, nisi ex euentu. Igitur si falcidia locum habeat, hoc plus videbitur legatum, quod huic legatum esset, cetera quoque mimuentur legata per hoc, et ipsum hoc per alia. CAPERE ENIM VIDETVR, EO QVO LIBERATVR.* Neque obest, quod ICRUS de debitore statuat, qui desit esse soluendo. Concludo: Si in liberatione legata debitori, qui soluendo non est, falcidiae ratio habenda, quidni habenda erit in eo legato liberationis, si adhuc soluendo sit debitor. Amplius prouoco ad PAPINIANVM in L. 15. pr. π. ad Leg. Falcid. Ait: *Quod bonis iure falcidiae contri- buendum est a debitore, cui mortis causa pacto debitum remissum est, in factum concepta replicatione retinebitur.* Loquitur quidem ICRUS de mortis causa donatione, Sed quis ignorat, hanc cum legatis, etiam iquo ad falcidiae deductionem, comparari.

§. VIII.

§. VIII.

Quapropter, sit si verum debitum remissum, falcidiaque deducenda sit, vt eam saluam habeat heres, remissio debiti non in solidum, sed vsque ad falcidiae partem conferendam tantum legata videtur. Quare si Titius CCCC Vallenges debet, ad quartam portionem falcidiae vero supplendam deficiat illius octaua pars, liberatio debiti tantum valet ad CCCL Vallenges, ita vt Titius adhuc L Vallenges heredi soluere debeat. Et si indebitum remissum sit, fac, quantitatem esse expressam CCCC Vallengium, atque falcidiam esse deducendam ad octauam partem, legatarius petens legatum liberationis indebiti ex ratione falsae demonstrationis, CCCL Vallenges legati nomine ab herede consequetur, L computatis in falcidiam.

ULB Halle
004 758 501

3

56

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
DE
CAVSA QVARTAE FALCIDIAE
IN LEGATO LIBERATIONIS

1773, 8.
P. 295
QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITERAR. DVISVVRGENS.

SOCIO
IN AVDITORIO PETRINO
DIE XV. MAIL. ANNO MDCCCLXXIII
DEFENDET
CHRISTIANVS DAVID ELIAS BRÜGER

ROTHENSTEIN - VINARIENS.

LIPSIAE
EX OFFICINA LANGENHEMIA.

